

ZAGADNIENIE PRAWNE

W sprawie o zapłatę w postępowaniu uproszczonym na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 12 maja 2016 r.,

Czy wskazana w art. 505³⁶ k.p.c. utrata przez nakaz zapłaty na skutek wniesienia sprzeciwu mocy w całości odnosi się wyłącznie do całości roszczenia wobec tego pozwanego, który wniósł sprzeciw, czy też dotyczy również pozwanych, którzy sprzeciwu nie wnosili.

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód domagał się zasądzenia od pozwanych R. B. i S. W. solidarnie kwoty 2 178 , 63 zł z odsetkami i kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że dochodzone kwoty stanowią nabyte przez powoda umową cesji należności z zawartych przez pozwanych umów z P4 Spółką z o.o.

W dniu 1 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy w L. wydał nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym w którym w całości uwzględnił powództwo.

Od nakazu tego sprzeciw wniósł pozwany S. W., który zaskarżył nakaz w całości i wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu wskazał, że z umowy na która powołuje się powód wynika, iż nabywcą usług jest firma M. R. B.. Pozwany W. nigdy nie był stroną tej umowy.

Postanowieniem z dnia 11 maja 2015 r. Sąd Rejonowy w L. przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w G.

Zaskarżonym wyrokiem - zaocznym w stosunku do pozwanego R. B. - Sąd Rejonowy oddalił powództwo.

Apelację od tego wyroku wydanego w stosunku do pozwanego R. B. złożyła strona powodowa, która domagała się uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenia kosztów postępowania.

Zarzuciła powódka Sądowi Rejonowemu naruszenie przepisu art. 233 k.p.c.

Przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy powstało zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, a sprowadzające się do pytania: „czy wskazana w art. 505³⁶ k.p.c. utrata przez nakaz zapłaty na skutek wniesienia sprzeciwu mocy w całości odnosi się wyłącznie do całości roszczenia wobec tego pozwanego, który wniósł sprzeciw, czy też dotyczy również pozwanych, którzy sprzeciwu nie wnosili”.

Jak wynika bowiem z omówionych wyżej okoliczności, od wydanego w sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwany R. B. nie składał sprzeciwu.

Zgodnie z art. 505³⁶ k.p.c. w razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu nakaz zapłaty traci moc w całości, a sąd przekazuje sprawę do sądu według właściwości ogólnej. W takim przypadku nie pobiera się opłaty uzupełniającej od pozwu.

Jak wskazano w doktrynie w elektronicznym postępowaniu upominawczym powrócono do zasady funkcjonującej na gruncie art. 504 w brzmieniu obowiązującym do 1 lipca 2000 r., że w razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu nakaz zapłaty traci moc w całości. Pomimo takiego brzmienia komentowanego przepisu pojęcie całości nakazu zapłaty odnosi się wyłącznie do całości roszczenia oraz kumulacji przedmiotowej, nie dotyczy natomiast kumulacji podmiotowej. Należy wskazać, że zasada dyspozycyjności i skargowości nie pozwala na dokonywanie czynności procesowych bez wniosku (skargi) uprawnionej osoby bez wyraźnego ustawowego upoważnienia. Wyjątki w tym zakresie zostały wyraźnie przewidziane w ustawie, np. w art. 73 § 2, dotyczącym współuczestnictwa jednolitego, czy art. 570, pozwalającym na wszczęcie postępowania opiekuńczego z urzędu. W przypadku elektronicznego postępowania upominawczego art. 505³⁶ nie może być uznany za wyraźne odstępstwo od tych zasad. Prawidłowe wniesienie sprzeciwu, o którym mowa w art. 505³⁶ § 1, oznaczałoby zaskarżenie odnoszące skutek również wobec innego pozwanego bądź powoda tylko wówczas, gdyby istniał przepis pozwalający na dokonanie takiej czynności procesowej. Wobec tego, że brak takiego unormowania, wniesienie sprzeciwu w imieniu innej osoby (bez należytego umocowania) nie jest dopuszczalne. Z tego względu pojęcie całego nakazu zapłaty, o którym mowa w art. 505³⁶ § 1, należy odnosić wyłącznie do całości roszczenia

przeciwko jednemu z pozwanych bądź jednego z powodów oraz do kumulacji przedmiotowej, chyba że w sprawie zachodziłoby współuczestnictwo jednolite, co w przypadku pozwanych o zapłatę nie może mieć miejsca (Małgorzata Manowska. Komentarz do art.505(36) Kodeksu postępowania cywilnego. LEX).

To stanowisko Sąd Okręgowy podziela.

Z drugiej strony literalne brzmienie omawianego przepisu uzasadnia stanowisko jakie zajął w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy w G. i jakie wydaje się, że zajął Sąd Rejonowy w L., iż sformułowanie "nakaz zapłaty traci moc w całości" oznacza, że na skutek wniesienia sprzeciwu przez jednego z pozwanych cały nakaz traci moc, w tym również wobec pozwanego, który sprzeciwu nie wnosił.

Te okoliczności powodują, że za sporne należy uznać przedstawione wyżej zagadnienie.

Biorąc powyższe pod uwagę, w oparciu o art. 390 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy postanowił przedstawić do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne wskazane w sentencji postanowienia.

Decydując o postawieniu pytania prawnego miał Sąd Okręgowy przede wszystkim na uwadze, że omówiony problem wymaga ujednoczenia praktyki orzeczniczej w skali ogólnokrajowej.

Nakazy zapłaty w postępowaniu elektronicznym wydawane są wyłącznie przez Sąd Rejonowy w L.

Po sprzeciwie sprawy rozpoznają inne sądy.

Stąd konieczne jest ujednoczenie stanowiska w wskazanym zakresie, tak aby nie dochodziło do rozbieżności stanowisk sądów w przedmiocie utraty mocy przez konkretny nakaz zapłaty na skutek wniesienia sprzeciwu przez jednego z kilku pozwanych.

Dlatego wydaje się uzasadnione zajęcie w sprawie stanowiska przez Sąd Najwyższy.

/km/